

Please note! This is a self-archived version of the original article.

Huom! Tämä on rinnakkaistalenne.

To cite this Article / Käytä viittauksessa alkuperäistä lähdettä:

Leander, T. (2019) Sosiaalialan koulutus digimurroksessa. Teoksessa Rantanen, O., Isosuo, T. & Merivirta, M. (toim.) Someta duuniin : digitaaliset urataidot korkeakoulujen uraohjauksessa. Lapin ammattikorkeakoulu, Lapin ammattikorkeakoulun julkaisuja, Sarja B. Tutkimusraportit ja kokoomateokset, s. 152 - 155.

URL: <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-316-330-0>

Toni Leander
Tampereen ammattikorkeakoulu

Sosiaalialan koulutus digimurroksessa

Digitalisaation sekä sen mahdollisuuksien ja rajoitteiden ymmärtäminen on tulevaisuuden sote-asiantuntijoille välttämätöntä. Sosiaalialan koulutuksessa seurataan aitiopaikalta yhteiskunnallisten ilmiöiden kehittymistä, ja muuttuva maailma haastaakin koulutusta monin tavoin. On pohdittava, miten tulevia sosiaalialan asiantuntijoita voi valmistaa kohtaamaan työelämän nykyiset ja tulevaisuuden vaateet.

Tulevaisuudessa tiedonhallintaosaamisen merkitys alalla kasvaa. Tarvitaan asiantuntijoita, jotka ymmärtävät sekä sosiaalityön arkea että tietojärjestelmiä. Digitalisaatio, robotiikka ja keinoäly tulevat väistämättä muuttamaan sosiaalialaa. Erilaisten sähköisten palveluiden käyttö osana hyvinvoinnin ja elämänhallinnan edistämistä sekä itsenäistä selviytymistä tulee korostumaan. Sosiaalialan työssä

keskeistä on ollut ja tulee olemaan vuoro-vaikutus ja luottamuksellisen asiakassuhteen rakentaminen asiakkaan ja työntekijän välille.

TAMKin sosionomikoulutus on ollut mukana Someta Duuniin -hankkeessa, jonka aikana niin opiskelijat kuin opettajat ovat päässeet mukaan hankkeen tiedonkeräämiseen ja -tuottamiseen sekä koulutuspilottien testaamiseen. Virtuaalisia kohtaamisia ja portfolioyöskentelyä on testattu osana opetus-tilanteita, ja niistä on kerätty kokemuksia. Opiskelijoille on hankkeen puitteissa pidetty lisäksi koulutustilaisuuksia digivalmiuksien ja uraohjauksen teemoilla. Opettajat ovat saaneet perehdytystä portfolioyöskentelyn ohjaamiseen liittyen. Tässä artikkelissa luodaan katsaus sosiaalialan muuttuvaan toimintaympäristöön ja pohditaan korkeakoulutuksen tulevaisuuden osaamistarpeita.

digimurros, sosiaaliala, koulutus, sosiaalinen media

Digin ja somen mahdollisuudet

Muutoksesta ja murroksesta puhutaan paljon, mutta mikä oikeastaan muuttuu? On tärkeää välillä pysähtyä sen äärelle, mitä sosiaalityön ja laajemmin koko sosiaalialan koulutus on suomalaisissa korkeakouluissa ollut aiemmin, mitä se on tällä hetkellä ja miten sitä tulisi kehittää asiantuntijuuteen ja tutkimukseen sekä työelämälähtöisyyteen kohdistuviin muutospaineisiin vastaamiseksi tulevana vuosina. Korkeakoulukentällä tehdään parhaillaan pitkälle vieviä uudistuksia, joiden tavoitteena on yhdistää ja purkaa tiedekuntia ja oppiaineita. Yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen yhteistyö on myös tiivistymässä. (Lähteinen ym. 2014.)

Tulevaisuudessa digitalisaatio muokkaa alan työtä ohjaamalla osan kohtaamistyöstä sosiaaliseen mediaan ja tietoverkkoihin. Monet palveluista, varsinkin sosiaali- ja terveysalalla, ovat edelleen saatavilla vain perinteisesti erilaisten toimipisteiden ja palvelunumeroiden kautta. Digitaalinen sosiaalityö voi poistaa aikaan, paikkaan, tiedonsaantiin ja osallistumiseen liittyviä esteitä ja parantaa palvelujen

laatua ja käyttökokemusta asiakkaan näkökulmasta. (Nikander, Juntunen, Holmberg & Tuominen-Thuesen 2017.) Sosiaalialalla digitalisaatio näkyy myös erilaisten sovellusten käyttöönottona. Esimerkkinä tästä voidaan mainita päihdekuntoutuja, joka puhelinsovelluksen avulla seuraa omaa edistymistään sekä saa vertaistukea ja neuvoja.

Somen voima

Suurelle osalle suomalaisia sosiaalinen media on osa jokaista päivää. Some kulkee älypuhelimien ja tablettien avulla aina mukana. Lisäksi kynnyksellä käyttäjä palveluita on matala. Sosiaalisen median mahdollisuudet on huomattu myös sosiaalialalla. Tätä kautta voi auaeta helppo ja innostava kanava tuoda sosiaalialaa työnä ja palveluna esille, ja toisaalta sosiaalisen median vuorovaikutteisuus antaa mahdollisuuden tasavertaiseen kohtaamiseen ilman perinteisiä institutionaalisia rakenteita. Sosiaalinen media on käyttäjälähtöinen, ja käyttäjät tuottavat siihen sisältöä. (Jaakkola 2016.)

Koulutus mukana muutoksessa

Sosiaalialan muuttuvassa toimintaympäristössä tarvitaan sekä laaja-alaista perusosaamista että erityisosaamista. Tulevien sosiaalialan ammattilaisten teknisen osaamisen lisäksi on tärkeää huomioida digitaalisen elämän erityispiirteet ja harjoitella sitä, miten luottamuksellinen asiakassuhde toimii virtuaalisessa ulottuvuudessa. Koulutuksessa hankitaan valmiuksia tulevan sote-uudistuksen suunnitteluun, toteutukseen ja arviointiin erilaisissa alan toimintaympäristöissä. Lisäksi tarvitaan aiempaa enemmän kykyä hahmottaa palvelurakenteen kokonaiskuvaa ja osata tarkastella muutossuuntia kriittisesti.

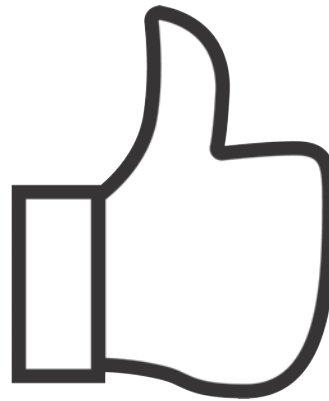
Meillä sosionomikoulutuksessa tuetaan vahvan sosiaalisen asiantuntijuuden muodostumista, mikä tukee sosionomin ammatillisen osaamisen kehittymistä ja asiantuntijuutta. Opetussuunnitelma perustuu työelämän toiveiden mukaisesti laaja-alaiseen osaamiseen, joka mahdollistaa joustavan siirtymisen työtehtävästä toiseen. Oppimista tukevat erilaiset digitaaliset viestintä- ja oppimisalustat. Sosionomikoulutuksessa kehittämisen kohteita ovat palveluohjauksen ja digiosaamisen oppimismenetelmät.

Työelämään siirtyneiden AMK- tai YAMK-tutkinnon suorittaneiden palaute sosiaalialan koulutuksista korostaa ammatillisen korkeakoulutuksen vahvuuksia. Käytännönläheisyys, työelämäyhteydet, asiantuntijoiden hyödyntäminen opetuksessa ja vuorovaikutuksellinen oppiminen on koettu toimiviksi ja niitä

toivotaan lisää, jotta osaaminen palvelisi jatkossakin työelämälähtöisyyttä ja työelämässä tarvittavaa osaamista. (Sosionomi tuottaa hyvinvointia läpi elämänkaaren 2017.) Sosionomikoulutuksen tavoitteena on osaltaan toimia ammattikorkeakoulupedagogiikan suunnannäyttäjänä tulevina vuosina.

Someta Duuniin -hanke on osaltaan saanut nostettua tärkeitä aiheita TAMKin sosionomikoulutuksen arkeen. Digitaalisiin ja uravalmiuksiin liittyvät sisältötavoitteet on kirjattu uuteen opetussuunnitelmaan, ja näistä keskustellaan aktiivisesti koulutuksen kehittämistyöryhmissä.

Jatkossa tarvitaan vielä lisää vuoropuhelua oppilaitosten ja työelämän välille, jotta voimme kehittää tarvelähtöisiä koulutussisältöjä tukemaan opiskelijoiden opintojen aikaista uraohjausta ja työelämään kiinnittymistä.

Lähteet

Jaakkola, H. (toim.) 2016. Lastensuojelu ja some. Opas sosiaalisen median käytölle lastensuojelussa. Lastensuojelun keskusliitto. Viitattu 12.8.2019 <http://lskl.e-julkaisu.com/lastensuojelu-ja-some>.

Lähteinen, S., Raitakari, S., Hänninen, K., Kaittila, A., Kekoni, T. & Krok, S. 2014. Sosiaalityön koulutuksen tuottama osaaminen. Sosnet. Viitattu 5.8.2019 <https://www.sosnet.fi/loader.aspx?id=198a1ca7-7692-4899-863d-154064f438b7>.

Nikander, J., Juntunen, E., Holmberg, A. & Tuominen-Thuesen, M. 2017. Aikuisten parissa tehtävän sosiaalialan työn osaamistarpeet. Opetushallitus. Viitattu 5.8.2019 http://www.oph.fi/download/186322_Aikuisten_parissa_tehtavan_sosiaalialan_tyon_osaamistarpeet.pdf.

Sosionomi tuottaa hyvinvointia läpi elämänkaaren 2017. Ammattikorkeakoulu sosiaalialanmuutoksen edistäjänä Arene ry:n työryhmän selvitys sosiaalialan tilanteesta ja kehityksestä 2017. Viitattu 12.8.2019 http://www.arene.fi/wp-content/uploads/Raportit/2018/arene_sosionomiselvitys_pitka_raportti_fin.pdf?t=1526901428.